

EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
Limba și literatura română
Etapa I – 26.10.2013

Nume și Prenume	
Școala	

Clasa a XII-a

- ◆ **Toate subiectele sunt obligatorii. Nu se acordă puncte din oficiu.**
- ◆ **Timpul efectiv de lucru este de 180 de minute.**

Partea I (70 de puncte)

A. Receptarea textului literar (30 de puncte)

Citește fragmentul de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor.

În apropierea casei noastre, se afla un magazin cu mașini de cusut unde mă duceam în fiecare zi și stăteam ore întregi. Proprietarul lui era un băiat tânăr, Eugen, care tocmai isprăvisese serviciul militar și își găsisse un rost în oraș deschizând această prăvălie. Avea o soră mai mică decât el cu un an: Clara. Trăiau împreună undeva într-o mahala și ziua se ocupau de prăvălie; n-aveau nici cunoștințe, nici rude.

Prăvălia era o simplă odaie particulară închiriată întâia oară pentru comerț.

Pereții mai păstrau încă zugrăveala lor de salon, cu ghirlânzi violete de liliac și urmele rectangulare și decolorate ale locurilor unde fuseseră atârinate tablourile, în mijlocul plafonului rămăsese o lampă de bronz cu o calotă de majolică de culoare roșie închisă, acoperită pe margine cu foi verzi de acantă reliefate din faianță. Era un obiect plin de ornamente, vechi și desuet însă impozant – ceva ce semăna cu un monument funerar ori cu un general veteran purtând la paradă bătrâna lui uniformă.

Mașinile de cusut se înșirau bine aliniat pe trei rânduri, lăsând între ele două alei largi până în fund. Eugen avea grijă să stropească podeaua fiecare dimineață cu o cutie veche de conserve găurită [...]. Șuvița de apă care se scurgea era foarte subțire și Eugen o mânua cu dexteritate desenând pe podea spirale și opturi savante. Câteodată se iscălea și scria data zilei. Zugrăveala de pe pereți reclama în mod evident asemenea delicateți.

În fundul magazinului un paravan de scânduri despărțea un fel de cabină de restul încăperii; o perdea verde acoperea intrarea. Acolo stăteau tot timpul Eugen și Clara, acolo mâncau la prânz, pentru ca să nu părească prăvălia în timpul zilei. Ei o numeau „cabină artiștilor” și îl auzii pe Eugen într-o zi spunând:

— E o adevărată „cabină de artist”. Când ies în prăvălie și vorbesc jumătate de ceas pentru ca să vând o mașină de cusut, nu joc o comedie?

Și adăugă pe un ton mai doct: „Viața, în general e teatru curat.”

În dosul cortinei Eugen cânta din vioară. Ținea notele pe masă și stătea îngheboșat asupra lor descifrând cu răbdare portativele încalcite ca și cum ar fi descurcat un ghem de ațe cu multe noduri pentru a scoate din ele un fir unic și subțire, firul bucății muzicale. Toată după-amiaza ardea pe un cufăr o lampă mică de petrol umplând încăperea cu o lumină moartă și dezorganizând pe perete umbra enormă a violonistului.

Veneam atât de des acolo încât cu timpul devenii un fel de oaspete-mobilă, o prelungire a canapelei vechi de mușama pe care stăteam imobil, un lucru de care nu se ocupa nimeni și nu stânjenea pe nimeni.

(Max Blecher, *Întâmplări în irealitatea imediată*)

- 6p** 1. Citește afirmația de mai jos. Dacă afirmația este adevărată, notează litera A. Dacă consideri afirmația falsă, notează litera F.
Cuvântul *liliac* este folosit în text cu sens denotativ.
- 6p** 2. Explică rolul ghilimelelor în secvența: *E o adevărată „cabină de artist”*.
- 6p** 3. Precizează tipul naratorului din fragmentul citat.
- 6p** 4. Ilustrează, cu exemple din text, două mijloace de caracterizare folosite în conturarea personajului Eugen.
- 6p** 5. Comentează, în 6-10 rânduri, secvența: *Veneam atât de des acolo încât cu timpul devenii un fel de oaspete-mobilă, o prelungire a canapelei vechi de mușama pe care stăteam imobil, un lucru de care nu se ocupa nimeni și nu stânjenea pe nimeni.*

B. Receptarea textului nonliterar (30 de puncte)

Citește fragmentul de mai jos pentru a putea răspunde cerințelor.

Vineri, 12 iulie, istoria literaturii române poate consemna ștergerea ultimelor urme materiale ale marelui scriitor Max Blecher, supranumit de critici și exegeți din țări care-și respectă valorile drept Kafka al României. Proprietarii au solicitat și obținut de la Primăria Roman autorizație de demolare încă din decembrie 2012, dar s-au folosit de acest drept săptămâna trecută, la câteva zile după ce pe la poarta casei în care s-au născut unele dintre scrierile apreciate mai mult în străinătate au trecut asistentul universitar Doris Mironescu, autorul unei teze de doctorat dedicate lui Max Blecher și traducătorul brazilian Fernando Klabin, care l-a făcut cunoscut pe scriitorul româșcan cititorilor de limbă portugheză, venit la Roman pentru a vedea casa în care scriitorul Max Blecher a creat mare parte din opera ce l-a consacrat. Trebuie făcută precizarea că romanele lui Max Blecher sunt traduse în nouă limbi, iar o casa-muzeu dedicată scriitorului ar fi fost o șansă de lansare a Romanului în circuitul internațional al culturii. Administrația locală și parlamentarii româșcani s-au angajat să obțină și sprijinul Ministerului Culturii, al unor oameni de afaceri iubitori de cultură, astfel încât casa de pe strada Cezar Petrescu să fi obținut această destinație. [...]

Valoarea imobiliară mai mare decât valoarea culturală

N-a fost să fie, ar spune fataliștii. Lupta cu inerția s-a dovedit perdantă, față de sfântul simț practic al proprietarilor casei și terenului de la numărul 2 al străzii Cezar Petrescu. Zădărnicie sau rea voință, ar mai putea consemna iubitorii de literatură înzestrați și cu ceva urme de patriotism local, uitându-se la casa Max Blecher transformată în moloz. „Era foarte veche și grav afectată de trecerea anilor, iar valorificarea prin reabilitare ar fi fost foarte costisitoare. În plus, proprietarii nu doreau să o înstrăineze, își făcuseră cu mult timp în urmă planuri pentru o nouă construcție. Este dreptul lor și a trebuit respectat, chiar dacă astfel dispăre o clădire cu valoare spirituală și emoțională, ce ar fi adus un statut cultural aparte Romanului. Sunt situații care exced sferei de competență a administrației locale sau chiar și a noastră, ca specialiști”, a declarat arhitect Ana Maria Alexe, șefa Serviciului de urbanism din cadrul Primăriei Roman, care avea sarcină de la primarul Laurențiu Dan Leoreanu să facă demersuri pentru evaluarea și eventuala preluare a casei Max Blecher de la actualii proprietari.

(Cristiana Bortăș, *Max Blecher a fost „îngropat” sub zidurile casei*, în *Ziarul de Roman* din 15 iulie 2013)

- 6p** 1. Scrie câte un antonim pentru sensul din text al cuvintelor: *ultimelor*, *a respecta*, *demolare*.
- 6p** 2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:
Din punctul de vedere al structurii discursive dominante, textul citat este:
- a. descriptiv;
 - b. informativ;
 - c. narativ.

- 6p** 3. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect:
Registrul stilistic dominant în textul dat este:
a. arhaic;
b. neologic;
c. regional.
- 6p** 4. Precizează două motive pentru care casa lui Max Blecher a fost demolată, valorificând textul citat.
- 6p** 5. Explică, în 4-8 rânduri, semnificația secvenței: „N-a fost să fie, ar spune fataliștii. Lupta cu inerția s-a dovedit perdantă, față de sfântul simț practic al proprietarilor casei și terenului de la numărul 2 al străzii Cezar Petrescu.”

C. Scrierea despre texte (10 puncte)

Recitește cele două fragmente pentru a putea răspunde cerințelor.

Prezintă, într-un text de 10-15 rânduri, modul în care informațiile oferite de fragmentul din articolul Cristiane Bortăș te ajută în receptarea fragmentului citat din romanul lui Max Blecher.

Partea a II-a (30 de puncte)

Scrie un eseu de 2–3 pagini despre personajul literar pe care îl consideri cel mai apropiat de structura ta sufletească.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *formularea ipotezei/ a tezei/ a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/ raționamente logice/ exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*. Pentru **conținutul** eseului vei primi **16 puncte**; pentru **redactarea** eseului vei primi **14 puncte** (*organizarea ideilor în scris* – 2 puncte; *utilizarea limbii literare* – 3 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 3 puncte; *ortografia* – 2 puncte; *punctuația* – 2 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 1 punct, ; *încadrarea în limita maximă de spațiu indicată* – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, eseu trebuie să aibă cel puțin două pagini.

Punctaj total 100 de puncte.

EVALUARE ÎN EDUCAȚIE
Limba și literatura română
Etapa I – 26.10.2013
Barem de corectare și notare

Clasa a XII-a

Partea I (70 de puncte)

A. Receptarea textului literar (30 de puncte)

1. A 6 puncte

2. Explicarea rolului ghilimelelor, de exemplu: de a marca ironia personajului etc. (*Explicarea corectă, nuanțată, a rolului ghilimelelor, respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 6p; explicarea corectă a rolului ghilimelelor, fără respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație sau explicarea parțială, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 3p; încercarea de explicare, divagații și/ sau improvizații, cu greșeli de exprimare și/ sau de ortografie: 1p*) **6 puncte**

3. Precizarea tipului naratorului: subiectiv; personaj-narator etc. **6 puncte**

4. Ilustrarea, cu exemple din text, a două mijloace de caracterizare folosite în conturarea personajului Eugen, de exemplu: caracterizare directă realizată de narator; caracterizarea indirectă prin limbaj; caracterizarea indirectă prin fapte etc. (*ilustrarea a două mijloace de caracterizare, cu exemple din text: 6p; ilustrarea unui mijloc de caracterizare, cu exemple din text: 4p; simpla numire a două mijloacelor de caracterizare: 2p; simpla numire a unui mijloc de caracterizare: 1p*) **6 puncte**

5. Comentarea secvenței, de exemplu: surprinde faptul că personajul-narator devine parte a spațiului pe care îl descrie, se depersonalizează etc.: 4p (*Comentarea corectă, nuanțată, respectarea normelor de exprimare, ortografie și punctuație: 4p; prezentarea semnificației secvenței fără comentarea ei, respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 2p; încercarea de comentare, divagații și/ sau improvizații, cu greșeli de exprimare și/ sau de ortografie: 1p*), respectarea limitei minime/maxime de spațiu indicată: 2p **6 puncte**

B. Receptarea textului nonliterar (30 de puncte)

1. Scrierea câte unui antonim pentru sensul din text al cuvintelor: *ultimelor* – primelor; *a respecta* – a disprețui; *demolare* - construire. (2p+2p+2p) **6 puncte**

2. b 6 puncte

3. b 6 puncte

4. Precizarea a două motive pentru care casa lui Max Blecher a fost demolată, de exemplu: proprietarii au solicitat acest lucru; era o casă veche și grav afectată de trecerea anilor; valorificarea prin reabilitare ar fi fost foarte costisitoare; proprietarii doreau să construiască o altă clădire . (3p+3p) **6 puncte**

5. Explicarea semnificației secvenței: evidențiază o atitudine de resemnare; eșecul celor care nu au simț practic, a iubitorilor de cultură etc. etc.: 4p (*Explicarea corectă, nuanțată, a semnificației secvenței, respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 4p; explicarea corectă a semnificației secvenței, fără respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație sau explicarea parțială, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 2p; încercarea de explicare, divagații și/ sau improvizații, cu greșeli de exprimare și/ sau de ortografie: 1p*), respectarea limitei minime/maxime de spațiu indicată: 2p **6 puncte**

C. Scrierea despre text (10 puncte)

Prezentarea modului în care informațiile oferite de fragmentul din articolul Cristiane Bortăș te ajută în receptarea fragmentului citat din romanul lui Max Blecher: 8p (*Prezentarea clară nuanțată, respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 8p; prezentarea clară, nuanțată, nerespectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație sau prezentarea parțială, cu respectarea normelor de exprimare, de ortografie și de punctuație: 4p; încercarea de prezentare, divagații și/ sau improvizații, cu greșeli de exprimare și/ sau de ortografie: 1p*), respectarea limitei minime/maxime de spațiu indicată: 2p **10 puncte**

Partea a II-a (30 de puncte)

Conținutul eseului (16 puncte)

Cele **16 puncte** pentru conținut se acordă numai dacă eseul dezvoltă cerința formulată.

Formularea ipotezei/ tezei/ a punctului de vedere cu privire la temă **2 puncte**

Formularea și dezvoltarea a trei argumente în sprijinul ideii enunțate în ipoteză, ilustrate cu exemple din romanele studiate (Formularea a trei argumente; susținerea lor cu exemple din romanele studiate; demers logic/ corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate; argumentare pertinentă: 12p; formularea a două argumente; susținerea lor cu exemple din romanele studiate; demers logic/ corelarea exemplificărilor cu ideile enunțate: 8p; formularea unui argument; susținerea lui cu exemple din romanele studiate: 4p) **12 puncte**

Concluzia/ sinteza (Concluzie logic impusă de argumentele aduse: 2p; încercarea de formulare a concluziei: 1p) **2 puncte**

Redactarea eseului (14 puncte)

Cele **14 puncte** pentru redactare se acordă numai dacă răspunsul se încadrează în limita minimă de spațiu precizată și dacă eseul dezvoltă cerința formulată.

Organizarea ideilor în scris (*text clar organizat, coerent, cu echilibru între cele trei componente (introducere, cuprins, încheiere); construcția paragrafelor subliniază ideile; succesiunea logică a ideilor: 2p; părțile componente ale textului pot fi recunoscute, dar nu există un echilibru între ele; ideile sunt, în general, subliniate prin paragrafe: 1p*) **2 puncte**

Utilizarea limbii literare (*stil și vocabular adecvat conținutului eseului, claritatea enunțului, varietatea lexicului, sintaxa adecvată: 3p; stil și vocabular parțial adecvate, cu ezitări în selectarea cuvintelor: 2p; vocabular restrâns, monoton, repetiții de cuvinte, inadecvare semantică: 1p*) **3 puncte**

Abilitatea de analiză și de argumentare (*foarte bună relație idee-argument; ideile urmează o succesiune logică; argumentele sunt prezentate într-un mod persuasiv; abilitatea de a forma judecăți de valoare și de interpretare critică și personală: 3p; încercări de a susține ideile prin argumente; elemente de interpretare, dar rezultat neconvingător: 2p; afirmații rareori susținute de argumente; idei irelevante; schematism în prezentarea ideilor: 1p*) **3 puncte**

Punctuație (0-1 erori: 2p; 2 erori: 1p; 3 sau mai multe erori: 0p) **2 puncte**

Ortografie (0-1 erori: 2p; 2 erori: 1p; 3 sau mai multe erori: 0p) **2 puncte**

Așezarea corectă a textului în pagină și lizibilitatea **1 punct**

Respectarea limitei maxime de spațiu **1 punct**